

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLI | NÚM. 2132
2,90 € | 2 AGOST 2020

EDITORIAL i EN PRIMER PLA (P. 3 i 8-11)

Rere les passes de l'Ignasi pelegrí

Els jesuïtes commemoren els 500 anys de la
conversió i estada de sant Ignasi a Manresa

P. 36-37

Manresa, Any Ignasià

La Companyia de Jesús vol commemorar els 500 anys de la conversió d'Ignasi de Loiola amb un any jubilar universal: anirà del 4 de maig del 2021 al 31 de juliol del 2022. Dues dates molt significatives: perquè el 4 de maig és l'aniversari de la ferida d'Iñigo a Pamplona, mentre que el 31 de juliol, dia de la seva mort l'any 1556, és ara la festivitat litúrgica de Sant Ignasi, canonitzat l'any 1622. Tot un any festiu per anar rememorant una intensa vida d'innegables aportacions a la cultura cristiana arreu del món. Vida també d'un home i un sant molt vinculat a tres llocs de Catalunya: Montserrat, Manresa i Barcelona. I, sobretot destaca Manresa per l'estada del sant a la ciutat del Cardener, esdevinguda ciutat ignasiana, raó per la qual dediquem el Primer Pla d'aquest número a sant Ignasi i a Manresa, capital de l'any ignasià. La ciutat del Cardener —avui immersa en una gran pluralitat religiosa— va exercir un paper cabdal en la configuració del pensament i l'acció d'Ignasi.

Amb motiu d'aquesta celebració jubilar, una delegació manresana va visitar el papa Francesc per convidar-lo a conèixer la capital ignasiana, invitació que el va complaure especialment. Se-

gons declaracions a Ràdio Estel del P. Lluís Magriñà, superior i director de la Cova, Bergoglio, durant la seva formació a Alcalá, ja havia pogut visitar Loiola, però fins ara mai no ha pogut anar a Manresa. Si una seva propera visita fos factible, inclouria també Montserrat i Barcelona.

Properament es posarà en marxa un lloc web, www.ignatius500.org, per dinamitzar i donar a conèixer les celebracions de l'any jubilar. No es tracta d'un mer record arqueològic, sinó d'interioritzar els escenaris vitals d'aquest gran convers i fundador. Justament, escrits publicats recentment per dos jesuïtes experts en espiritualitat ens poden ajudar a conèixer i estimar més sant Ignasi. El P. Santi Thió, aprofundint la intimitat del pelegrí, ben recolzat en l'estudi del seu diari espiritual, ens fa descobrir l'elevada mística d'Ignasi de Loiola. Ens diu que l'experiència personal interior d'Ignasi, anotada en el seu diari, evidencia continuats moments intensos dedicats a l'experiència de Déu oberta al misteri inabastable. I el P. Javier Melloni ens ajuda a comprendre que Ignasi de Loiola va viure una contínua sortida cap a Déu en un doble moviment d'estranyament i dificultat (èxode) i, alhora, de goig i de trobada (èxtasi).

Manresa, capital de l'any ignasià

Pont vell sobre el Cardener a Manresa i al fons el Centre Internacional d'Espiritualitat dels Jesuïtes.

**Els jesuïtes commemoren els 500
anys de la conversió i estada
a Manresa de sant Ignasi de Loiola**

Cova de Manresa

donar a conèixer les celebracions de l'any jubilar.

Tal com destaca el pare Rambla, «Loiola és molt important perquè s'hi verifica una cosa: que Déu no desfà persones, sinó que pren el que som i ens reorienta cap a la plenitud». D'aquesta manera, el que s'esdevé en Ignasi de Loiola és que totes les seves virtuts (idealista, fort, independent, lluitador, generós...) les reorienta cap al servei del Regne de Déu i el seguiment de Crist. Hi ha un altre element que destaca Rambla: la importància del factor humà. «Ignasi de Loiola no tenia una formació acadèmica especial, però sí una gran qualitat humana, que és el que realment fa la gent gran i canvia el món.»

Mentre es recupera de la ferida a la cama, Ignasi de Loiola dedica bona part del temps a llegir vides de sants i de Jesús. «Una de les coses més importants d'aquesta etapa és que Ignasi de Loiola descobreix el discerniment espiritual, una tradició bíblica de la qual aleshores no es parlava gaire», expressa Rambla. «La il·lusió de seguir l'exemple de Jesús i dels sants li crea una alegria interior i una plenitud que cala profundament en ell.» Encara un tercer element configura l'etapa de Loiola: la preocupació per ajudar els altres, l'apostolat, que comença a practicar amb persones de la casa.

Camí Ignasià

Aquell sant Ignasi que experimenta un canvi radical de rumb orienta les passes cap a Jerusalem. És l'any 1522. Vol visitar Terra Santa, però aquesta destinació ha d'esperar perquè abans ha de passar per dos llocs que el marcaran profundament: Montserrat i Manresa. Tanta serà la importància d'aquest pelegrinatge entre Loiola i Manresa que acabarà donant origen al Camí Ignasià: un recorregut de 650 quilòmetres repartits en 27 etapes, que permeten realitzar un recorregut interior (www.caminoignaciano.org).

Segons explica el pare Rambla, «Ignasi surt de Loiola com una mena d'allau, de torrentera, vol fer coses grans, com quan es desfà el glaç de la gelera, que s'ho emporta tot». A Montserrat hi arriba el 21 de març del 1522. Amb l'acompanyament espiritual del pare Chanon, amb el qual es confessa, Íñigo posa ordre i ensinistrament a la seva

Tot arrenca l'any 1521 a Loiola (Guipúscoa). Aleshores, un Íñigo López de Recalde de 30 anys, despreocupat, que porta una vida frívola, que és un creient poc coherent amb la fe, fa un canvi interior profund. «Sant Ignasi de Loiola experimenta un canvi de rumb, comença a veure les coses amb uns altres ulls, fa un cop de volant a la seva vida», explica el jesuïta Josep Maria Rambla, especialista en espiritualitat ignasiana. Efectivament, el 4 de maig del 1521, mentre defensa la ciutat de Pamplona al servei dels reis de Castella, és ferit greument en una cama. Durant la seva recuperació, opta per fer un canvi radical de vida i iniciar un pelegrinatge a Jerusalem.

La Companyia de Jesús commemora els 500 anys de la conversió i estada a Manresa de sant Ignasi de Loiola amb un any jubilar que se celebrarà del 4 de maig del 2021 al 31 de juliol del 2022 (el 4 de maig és l'aniversari de la ferida d'Íñigo a Pamplona, mentre que el 31 de juliol és la festivitat de sant Ignasi). Properament es posarà en marxa la web www.ignatius500.org, per dinamitzar i

JOSEP MARIA RAMBLA

«Per a sant Ignasi de Loiola, Manresa és l'església primitiva, el radar que il·lumina el present, la roca ferma sobre la qual construeix el futur»

Manresa convida el Papa

El papa Francesc va rebre dissabte 6 de juny al Vaticà l'alcalde de Manresa, aleshores Valentí Junyent, i una representació de l'Ajuntament. També hi era el pare Lluís Magriñà, superior de la Cova de Sant Ignasi. La delegació manresana va proposar al papa Francesc visitar Manresa coincidint amb l'any jubilar dels jesuïtes amb motiu dels 500 anys de la conversió de sant Ignasi de Loiola. El Papa va acollir favorablement la petició fins al punt que va dir que, si es trobava bé de salut, li agradaria anar-hi. Va ser la primera audiència privada concedida pel Pontífex, amb presència física, des de l'inici de la pandèmia pel Covid-19.

En declaracions a Ràdio Estel, Valentí Junyent ha reconegut que «la trobada amb el Papa va ser profitosa, interessant i molt edificant». «Tots ens vam endur a casa una frase: *Me gustaría muchísimo...*» Junyent, que el 27 de juny va passar el relleu de l'alcaldia a Marc Aloy per un acord de govern, també ha aclarit que la visita a Manresa es podria estendre a Montserrat i Barcelona, així com a Santiago de Compostel·la, que el 2021 viu un nou any jubilar compostel·là.

LLUÍS MAGRIÑÀ «Seria per tothom una gran il·lusió i alegria tenir el papa Francesc entre nosaltres»

«Seria per a tothom una gran il·lusió i alegria tenir el papa Francesc entre nosaltres», s'hi ha sumat el pare Magriñà, també en declaracions a Ràdio Estel. «En la seva formació a Alcalá, Bergoglio va visitar Loiola, però mai no ha estat a Manresa. Estic segur que estaria molt content de visitar Manresa i la Cova.»

La ciutat de Manresa ha posat en marxa el projecte Manresa 2022 (www.manresa2022.cat), una aposta estratègica transversal i participativa, amb l'objectiu de celebrar els 500 anys de l'arribada de sant Ignasi de Loiola.

vida espiritual. «Passa d'una vida generosament i evangèlicament *esbojarrada* a una etapa de maduresa, d'ordre en la meditació, de pràctica d'examen de consciència, d'oració metòdica, inspirant-se en l'espiritualitat de l'*Ejercitatorio de la Vida espiritual*, publicat en castellà i llatí a Montserrat l'any 1500.»

A Montserrat s'esdevé la imatge icònica del cavaller Ínigo que deixa l'espasa als peus de la Mare de Déu, que canvia el vestit de cavaller per una tela de sac, símbol del pelegrí que es posa en camí. A Montserrat deixa una gran petjada, tal com consigna, en els processos de canonització del sant, un monjo del cenobi benedictí: «Aquell pelegrí estava boig per Nostre Senyor Jesucrist.»

L'home del sac

El 25 de març del 1522 un sant Ignasi abillat amb roba de pobre pelegrí recalca a Manresa, on en l'imaginari popular serà conegut per sempre més com l'*home del sac*. Té la intenció de passar-hi només uns dies, però l'estada s'allarga durant més d'onze mesos. «A Manresa s'assabenta que no pot anar a Terra Santa, perquè el Papa només donava permís per anar-hi a l'abril, i ja era finals de mes», explica el pare Lluís Magriñà, superior i director de la Cova de Sant Ignasi de Manresa.

Per a la Companyia de Jesús, l'etapa viscuda a la capital del Bages és fonamental en la transformació espiritual del sant. Déu el va conduint i «l'ensenyava com un mestre d'escola ensenya un nen», escriu el mateix Ignasi de Loiola en el seu relat autobiogràfic. El pare Magriñà explica que l'estada a Manresa es pot dividir en tres etapes: «La primera és molt alegre, és l'etapa del convers que se sent feliç; la segona és la del dubte, de la tristesa interior, en què fins i tot s'arriba a plantejar el suïcidi; la darrera és la de la recuperació de la pau interior.»

L'estada de Manresa culmina amb la Il·luminació del Cardener. Es tracta d'un moment clau. Tal com explica Rambla, sant Ignasi es dirigeix a l'església de Sant Pau, aleshores un priorat que depenia de Poblet, quan s'asseu a descansar en un lloc des del qual

contempla, al fons, el riu Cardener. «Aleshores, se li il·luminen els ulls de la intel·ligència», diu Rambla, «Déu il·lumina i totes les coses li semblen noves». No té cap visió, sinó que experimenta una nova mirada sobre la realitat. Per això se'n diu il·luminació. «És un fet tan decisiu que ja de vell, quan necessitava aclarir-se, tornava a l'experiència que havia tingut a Manresa», relata el jesuïta, que conclou: «Per a sant Ignasi de Loiola, Manresa és l'Església primitiva, el radar que il·lumina el seu present, la roca ferma sobre la qual construeix el futur.» El pare Magriñà hi afegeix: «S'adona que ha de transmetre la bona nova de Jesús arreu del món i que, per fer-ho, necessita companys. És el naixement de la futura Companyia de Jesús.»

El que avui dia és la Cova de Sant Ignasi de Manresa, un centre internacional d'espiritualitat (www.covamanresa.cat), en l'època d'Ignasi era una balma oberta a la contemplació de Montserrat. Hi viu dedicat a l'oració i a la penitència. Demana almoïna per donar de menjar als pobres de la ciutat i atén

la pedagogia, que permet endinsar-se en un mateix per arribar al coneixement més profund de Déu». Les constitucions de la Companyia de Jesús, que el mateix sant Ignasi redacta, estan inspirades en els exercicis espirituals.

Després d'aquesta experiència crucial en terra catalana, la peregrinació continua per Itàlia, on visita Venècia i Roma. A Xipre s'embarca rumb a Terra Santa, on arriba el 4 de setembre del 1523. Quan torna de Jerusalem, estudia a Barcelona, Alcalá de Henares, Salamanca i París, on forma un grup de deu companys que es proposen anar a Terra Santa. I si això no fos possible, es posarien a les ordres del Papa. Un cop ordenat sacerdot, i davant la impossibilitat de tornar a Jerusalem, es posen al servei del papa Pau III. El 1540 funda la Companyia de Jesús i en surt escollit el primer superior. I així continua fins a la seva mort, el 1556, quan té 65 anys. L'any 1609, el papa Pau V el beatifica, i el 1622 el proclama sant.

Tal com explica el pare Rambla, l'any jubilar ignasià 2021-2022, amb capital a Manresa, «és una ocasió perquè els jesuïtes renovin la seva mirada sobre el món i recuperin l'estil de vida de l'Ignasi pelegrí». «Vivim situacions inèdites que ens obliguen a renovar-nos continuament», insisteix Rambla, alhora que llença una pregunta que vol ser una interpel·lació directa: «Quanta gent té la imatge del jesuïta pelegrí, amb una vida despresada, pròxima als pobres i oberta a l'acció de Déu?» «Els jesuïtes», afegeix Rambla, «som presents en llocs molt diferents però tot el que fem prové d'aquesta nova mirada al món».

El Camí Ignasià, de 650 quilòmetres, recorre el pelegrinatge que va fer sant Ignasi de Loiola a Manresa.

els malalts de l'hospital de Santa Llúcia, que encara existeix avui dia. «Sant Ignasi consola i acompanya els malalts», relata el director de la Cova de Manresa.

El seu esforç de discerniment espiritual, per copsar què li demana Déu, dona com a fruit els Exercicis Espirituals, «el codi més savi i universal de la direcció espiritual d'ànimes», com diu el papa Pius XI. Segons Magriñà, «els exercicis espirituals és la metodologia,

Mosaics de Marko Rupnik

Amb motiu de l'any ignasià (2021-2022), es farà una reforma interior del santuari de Sant Ignasi de Manresa, edificat entre els anys 1750 i 1763. El projecte s'emmarca dins del Pla director per a la restauració i adequació dels espais que conformen l'edifici del santuari de la Cova de Sant Ignasi a Manresa. Es restaura el paviment del presbiteri, es farà una nova instal·lació elèctrica i es procedirà a la reforma integral dels espais de les capelles laterals.

El jesuïta eslovè Marko Rupnik hi instal·larà uns mosaics amb el lema «Pelegrinatge i Exercicis». Els mosaics oferiran en cadascuna de les vuit capelles laterals interpretacions del procés interior que proposa el llibre dels Exercicis Espirituals.